

4. 6. 2. Klíčové kompetence

Klíčové kompetence = souhrn vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot důležitých pro osobní rozvoj.

Úroveň klíčových kompetencí získaných na základní škole není konečná, ale tvoří základ pro další celoživotní učení a orientaci v každodenním praktickém životě.

Rámcový vzdělávací program základního vzdělávání považuje za klíčové kompetence žáka:

Kompetence k učení:

Žáci:

- vyhledávají a třídí informace
- propojují do větších celků poznatky z různých oblastí a na základě toho si vytvářejí komplexnější pohled na svět
- jsou vedeni k systematickému používání naučených jazykových prostředků (komunikace, tvorba projektů)
- se učí posoudit a zhodnotit svůj výkon
- jsou vedeni k organizování a plánování učení
- využívají netradiční – zážitkovou metodu
- řeší úkoly, matematické hádanky, rébusy
- učí se přesně a jasně vyjadřovat užíváním matematického jazyka včetně symboliky
- zdokonalují grafický projev
- rozvíjí abstraktní, logické, exaktní myšlení
- jsou vedeni k objevování a poznávání všeho, co je zajímavá a v čem by v budoucnu mohli uspět
- poznávají podstatu zdraví a příčiny nemocí
- upevňují preventivní chování
- se učí vybírat a užívat vhodné způsoby a metody práce
- jsou vedeni k posouzení vlastního pokroku a ke kritickému hodnocení svých výsledků
- jsou vedeni ke stručnému vyjadřování užívaných termínů
- jsou vedeni k časovému a místnímu propojování historických, zeměpisných a kulturních informací
- orientují se ve světě informací
- používají termíny a uvádějí věci do souvislosti
- upevňují preventivní zdraví
- žáci jsou vedeni k samostatnému objevování možností využití informačních a komunikačních technologií v praktickém životě
- používají termíny a symboliku

Učitel:

- vede žáky k dlouhodobé práci na osvojení si cizího jazyka
- vede žáky k práci s chybou
- vede žáky k poznání smyslu a cíle učení
- motivuje žáky k aktivnímu zapojení se do vyučovacího procesu
- stanovuje dílčí vzdělávací cíle
- vede žáky k pozitivnímu vztahu k učení
- vede žáky k nalézání souvislostí mezi získanými poznatky a využitím v praxi

- srozumitelně vysvětluje žákům, co se mají naučit
- vede žáky k ověřování výsledků
- vytváří u žáků soubor nástrojů (algoritmů, operací, metod), které následně využívá při řešení úkolů vycházejících z reálného života
- pomáhá řešit a třídit informace podle zvolených nebo zadaných kritérií
- motivuje žáky pro celoživotní učení
- nabízí žákům řadu aktivačních metod (besedy, exkurze, vycházky)
- zadává jednotlivé úkoly tak, aby si žák mohl sám zorganizovat vlastní činnost
- zadává úkoly, které umožní volbu různých postupů
- pozoruje pokrok u všech žáků v hodině
- vede žáky k upevňování preventivního zdraví
- vede žáky k poznání svých vlastních pokroků
- motivuje žáky
- vede žáky k používání odborné terminologie
- vede žáky k samostatnému pozorování a porovnávání získaných informací
- vede žáky k přehledným zápisům v sešitech

Kompetence k řešení problémů

Žáci:

- tvoří uvážlivá rozhodnutí a obhajují je
- řeší různé hádanky, křížovky, rébusy, skládky
- jsou vedeni k řešení jednoduchých projektů a divadelních scének
- odvozuji význam slov pomocí obrázků a zvukových efektů příběhu
- jsou vedeni k rozpoznání problému a schopnosti navrhnout jeho řešení a řešit problémové situace ve školním kolektivu
- se učí rozvíjet důvěru ve vlastní schopnosti, k sebekontrolě, k systematickosti, vytrvalosti a přesnosti
- provádí rozbor problémů a plánů řešení, odhadování výsledků, volby správného postupu, vyhodnocování správnosti výsledku
- si upevňují účelné rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých
- rozvíjí schopnost hledat, navrhnout a používat další metody, informace a zdroje
- učí se rozvíjet důvěru ve vlastní schopnosti, k vytrvalosti a přesnosti
- rozvíjí schopnost hledat, navrhnout a používat další metody
- aplikují poznatky v praxi
- se učí myslet kriticky
- obhajují svá rozhodnutí
- ověřují či vyvracejí hypotézy na základě pokusů a vlastních zkušeností
- poznávají a ovlivňují vlastní jedinečnost
- promýšlejí pracovní postupy při praktických cvičeních
- se učí chápat, že při řešení určitého problému je možno naleznout více správných řešení
- vyhledávají vhodné informace pro řešení problému

Učitel:

- hodnotí práci žáků tak, aby jim dal možnost vnímat vlastní pokrok
- pomáhá poznat a ovlivňovat žákovu jedinečnost
- vede žáky k plánování úkolů a postupů, k řešení a závěrům
- dodává žákům sebedůvěru
- pomáhá žákům, aby došli k samostatným objevům, řešením a závěrům
- učí žáky pracovat s odbornou literaturou, encyklopediemi apod., využívá různých informačních zdrojů
- předkládá žákům dostatek námětů k samostatnému zpracování a řešení problémů souvisejících s výběrem vhodné výtvarné techniky, materiálů a pomůcek
- vede žáky k promýšlení pracovních postupů při praktických cvičeních
- vede žáky k tomu, že osvědčené postupy lze aplikovat při řešení nových úkolů
- vede žáky k promýšlení pracovních postupů při praktických cvičeních
- vede žáky k vnímání nejrůznějších problémových situací a hledání způsobů jejich řešení
- vede žáky k vyhledávání a kombinování informací z různých informačních zdrojů
- vede žáky k práci s chybou
- vede žáky k tvořivosti

Kompetence komunikativní

Žáci:

- komunikují pomocí pantomimy, říkanek, písniček, posléze pomocí jednoduchých slov a vět
- adekvátně reagují na pokyny učitele
- jsou vedeni k poslouchání a zapojení se do rozhovoru
- rozvíjejí základní komunikační a asertivní dovednosti
- jsou vedeni k aktivnímu naslouchání druhým a navracení porozumění
- se učí přesnému a stručnému vyjadřování užíváním matematického jazyka včetně symboliky
- si rozšiřují slovní zásobu v osvojovaných tématech
- pojmenovávají pozorované skutečnosti
- spolupracují a pracují v týmu
- naslouchají názorům druhých lidí
- využívají správný technologický postup při práci
- používají správné technické názvosloví
- činí rozhodnutí
- naslouchají a respektují názory druhých
- dokáží prezentovat své myšlenky a názory
- využívají informační zdroje k získání nových poznatků
- jsou schopni mluvit na veřejnosti
- si vzájemně naslouchají a zdůvodňují své názory
- jsou vedeni k pojmenování poznaných skutečností
- se vyjadřují stručně a srozumitelně
- diskutují
- se učí komunikovat na dálku prostřednictvím elektronické pošty
- při komunikaci dodržují určitá pravidla

Učitel:

- vede žáky k porozumění a práci s psanými texty
- vede žáky ke kultivovanému projevu
- dbá na správnou a vhodně formulovanou komunikaci
- dbá na respektování názoru druhých
- vede žáky k účinnému zapojení se do diskuse
- vede žáky k výstižnému, souvislému a kultivovanému projevu
- vede žáky k samostatnému a sebevědomému vystupování a jednání
- zadává úkoly, při kterých žáci spolupracují
- vede žáky, aby na sebe brali ohledy
- podporuje správnou komunikaci
- dbá na bezproblémovou, efektivní a bezkonfliktní komunikaci
- vede žáky k porozumění obrazovým materiálům
- vede žáky k formulování svých myšlenek v písemné i mluvené podobě

Kompetence sociální a personální

Žáci:

- se zapojují do práce ve dvojicích nebo skupinách
- respektují pokyny pedagogů
- spoluvytvářejí pravidla a podílí na jejich dodržování
- jsou vedeni k pozitivnímu hodnocení druhých, pozitivnímu přístupu k životu v běžných i ztížených podmínkách
- jsou vedeni k vytváření hodnotných mezilidských vztahů, empatii a vzájemné pomoci
- jsou vedeni ke kritickému usuzování, srozumitelné a věcné argumentaci
- učí se pracovat v týmu
- efektivně spolupracují na řešení problému
- učí se respektovat názory druhých
- přispívají k diskusi
- hodnotí svoji práci i práci ostatních
- dokáží si naplánovat a rozdělit práci
- požádají o pomoc druhého
- spolupracují účinně ve skupině
- pozitivně ovlivňují kvalitu společné práce
- navazují a udržují kontakty
- poskytují pomoc druhým
- přispívají k upevnování dobrých mezilidských vztahů
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu
- učí se věcně argumentovat
- se učí hodnotit práci své i ostatních

Učitel:

- vede žáky ke zdvořilosti, respektu a toleranci k druhým
- organizuje práci ve skupinkách, aby žáci spolupracovali při řešení problému
- vede žáky k efektivní spolupráci s druhými na řešení problému
- umožňuje každému žákovi zažít úspěch
- vede žáky k oceňování svých názorů
- dodává žákům sebedůvěru
- pomáhá žákům podle potřeby

- zohledňuje rozdíly v pracovním tempu jednotlivých žáků
- vede žáky k oceňování vlastních pokroků a úspěchů
- vede žáky k ochotě pomoci a o pomoc požádat
- vede žáky k utváření pocitu zodpovědnosti za svá jednání
- vede žáky k respektování názoru a přesvědčení druhých

Kompetence občanské

Žáci:

- jsou vedeni k respektování tradic, kulturních hodnot
- žáci zvládnou úměrnou komunikaci i ve vyhraněných situacích
- jsou vedeni ke zdravému životnímu stylu, pohybu
- jsou vedeni k úctě k člověku, lidské důstojnosti, toleranci k druhým
- jsou vedeni k úctě k hodnotám rodiny, tradic i duchovním hodnotám
- učí se úctě a respektování přírody
- při zpracování informací jsou vedeni ke kritickému myšlení nad obsahy sdělení
- jsou vedeni k ohleduplnosti a taktu
- učí se vnímat složitosti světa
- jsou vedeni k utváření ohleduplného vztahu k přírodě i kulturním výtvorům
- poskytují podle svých možností účinnou pomoc
- zúčastňují se různých soutěží
- respektují přesvědčení druhých
- jsou vedeni k zodpovědnému chování v krizových situacích
- aktivně se zapojují do sportovních aktivit
- si uvědomují svá práva a povinnosti ve škole i mimo školu
- se rozhodují zodpovědně podle dané situace
- si uvědomují povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí
- jsou seznamováni s legislativou (autorský zákon, hesla, bezpečnost,..)
- osvojují si morální principy
- osvojují si kultivované a odpovědné chování
- učí se rozhodování a komunikaci v situacích souvisejících s reprodukčním zdravím

Učitel:

- využívá naučné literatury či jiných informačních zdrojů k vytváření postoje k přírodě, kultuře, sobě samému
- dbá na respektování přesvědčení druhých lidí
- pomáhá žákům podle potřeby
- umožňuje jim, aby hodnotili svou práci na základě jasně stanovených kritérií
- motivuje žáky hledat možnosti aktivního uplatnění a ochrany přírody
- vede žáky k respektování pravidel
- podporuje občanské cítění žáků při vytváření propagačních materiálů
- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- vede žáky k vcítění se do druhého
- vede žáky k ohleduplnému vztahu k přírodě i kulturnímu dědictví
- vede žáky k chápání základních ekologických souvislostí a environmentálních problémů
- vede žáky k třídění odpadů

- dlouhodobě, záměrně, cílevědomě a systematicky působí na žáka v otázkách rodiny a lidské sexuality
- vede žáky k etickému přístupu v sexuální výchově a respektování případných specifíků
- při zpracování informací vede žáky ke kritickému myšlení nad obsahy sdělení, ke kterým se můžeme prostřednictvím internetu dostat

Kompetence pracovní

Žáci:

- jsou vedeni k plnění svých povinností
- jsou vedeni k organizování a plánování učení
- používají abecedně řazený slovník s fonetickým přepisem
- si vytvářejí zásoby matematických nástrojů pro řešení reálných situací v životě
- učí se využívat matematické poznatky a dovednosti v praktických činnostech
- jsou vedeni k tomu, aby získané dovednosti využili k plnohodnotnému soužití a spolupráci s ostatními lidmi
- používají bezpečně a účinně materiály, nástroje a pomůcky
- dodržují vymezená pravidla
- přistupují k výsledkům své práce z hlediska kvality, funkčnosti a společenského významu a hospodárnosti
- využívají moderních technologií
- jsou vedeni k utváření jednoduchých návyků v jednoduché samostatné i týmové práci
- přistupují k výsledkům pracovní činnosti i z hlediska ochrany svého zdraví a zdraví jiných, ale také z hlediska ochrany životního prostředí
- dodržují bezpečnostní a hygienická pravidla pro práci s výpočetní technikou

Učitel:

- požaduje dodržování dohodnutých postupů, termínů
- vede žáky ke správným způsobům užití vybavení, techniky a pomůcek
- učí žáky používat různé materiály, nástroje
- zohledňuje soudobý stav a poznání a technického rozvoje
- požaduje dodržování dohodnuté kvality a postupů
- jasnými pokyny směřuje činnosti ke stanovenému cíli
- dbá na dodržování stanovených pravidel
- vede žáky k dodržování pravidel bezpečného chování v terénu